

la política econòmica del govern central està directament enfrontada amb l'autogovern. Finalment, sense arribar a postures semblants, el conseller valencià Antoni Birlanga, aconsella la revisió del pla de finançament autonòmic. L'administració central, però, continua utilitzant la Ley de Financiación de las Comunidades Autónomas (LOFCA) com un mitjà per a controlar unes autonomies que ofereixen més que no donen.

D'altra banda, si bé l'estat, al llarg dels darrers anys, ha anat desprenent-se de competències, transferint partides tan importants com ensenyament, sanitat o obres públiques, el cert és que els diferents governs, amb la recepció d'aquestes àrees, han heretat també problemes infraestructurals enquistats durant moltes dècades. El ciutadà ha vist com les competències canvien de mà i, en conseqüència, ha variat també la destinació de les seues demandes, de manera que la responsabilitat política de resoldre els problemes més pròxims al ciutadà ha estat igualment transferida.

La cadena, però, s'ha trencat, a l'hora de cedir l'estat el control sobre els ingressos més substancials, com ara l'impost sobre la renda de les persones físiques o l'impost de valor afegit. En aquest punt el govern central s'ha mantingut ferm, de manera que la majoria dels ingressos continuen passant per Madrid, és a dir, que continuen estant essencialment centralitzats.

Els pressupostos autonòmics són la peça clau de les autonomies, la pedra filosofal que converteix l'autogovern econòmic en autogovern polític. En les actuals condicions, tant a les Illes com al Principat o al País Valencià se'ls nega la suficiència financera i, per tant, l'autogovern. Les radiografies econòmiques que presenta cada any l'elaboració pressupostària continuen evidenciant que el govern central ha cedit àrees d'actuació sense acompanyar-les dels recursos que ell mateix controlava abans de transferir-les.

Per resoldre aquest litigi, el conseller illenc, A. Forcades, proposa el desenvolupament d'un federalisme fiscal. R. Trias advoca perquè l'estat cedesca el control sobre part dels ingressos. Finalment, la sintonia política amb el govern central fa que Antoni Birlanga declare que fins el 91, any en què finalitzarà la vigència del Pla de finançament autonòmic, cal actuar amb responsabilitat. De moment, els respectius governs autonòmics han quedat reduïts, quasi exclusivament, a ser simples intermediaris entre Madrid i els receptors de les transferències. □

SANITAT, EDUCACIÓ I OBRES PÚBLIQUES CONCENTREN EL 72% DE LES DESPESES AL PAÍS VALENCIÀ

Madrid governa, València administra

Malgrat registrar un increment del 22%, els pressupostos de la Generalitat valenciana per a 1989 continuen marcats pel condicionament de les partides transferides des de l'Administració Central i un escàs marge de capacitat impositiva pròpia. Les inversions continuen sota el PEV II.

Albert Vicent

Un any més els pressupostos de la Generalitat valenciana evidencien l'escàs marge de maniobrabilitat que el govern valencià té per a gestionar els seus ingressos. Els 460.001 milions de pessetes que equilibren els capítols de despeses i ingressos són, a l'hora de la gestió i la inversió, molts menys.

De fet, tan sols un 15,3% dels ingressos provenen de la recaptació d'impostos, que és la forma autònoma de finançament que atorga una certa independència econòmica a la Generalitat. En total són 70.415 els milions de pessetes que tenen el seu origen en el sistema impositiu, com ara els impostos directes (sobre successions i patrimoni de persones físiques), els impostos indirectes (transmissions patrimonials, actes jurídics documentats i impost sobre el bingo), les taxes, els ingressos patrimonials i l'alienació d'inversions reals.

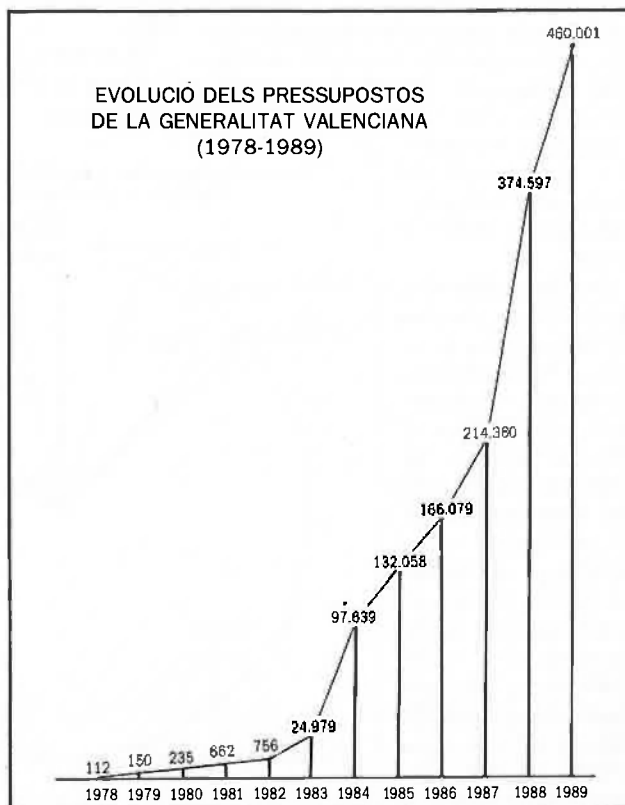
Un 15,3% que contrasta amb el 81,6% que representen els ingressos originats per les transferències que l'estat confereix a l'autonomia valenciana per a 1989. Entre les transferències corrents (354.952,5 milions) i les transferències de capital (20.457,4 milions) representen un total de 375.409,9 milions, en els quals la Generalitat tan sols actua com a entitat receptora, sense capacitat per a modificar-los.

Fins i tot, la competència del govern valencià per a gestio-

nar-los també està condicionada. Així, d'aquest milionari capítol doble, el 69% ja té una destinació prefixada per la mateixa condició de la transferència: 31.634,1 milions estan adjudicats a diferents conselleries per la seua condició de subvencions finalistes; 168.505,1 milions provenen de la Seguretat Social i tenen per destinació el Servei Valencià de Salut, via Conselleria de Sanitat i Consum. Finalment, els 61.710 milions provinents del Fons de Cooperació Municipal ingressaran als comptes de la Generalitat per a ser immediatament redistribuïts entre les corporacions locals.

Inversions marcades pel PEV II

El marc econòmic de l'any pròxim continua condicionat per diferents factors, el primer dels quals, el Pla Eco-

«Cal tendir cap una revisió del pla de finançament autonòmic»

Antoni Birlanga, conseller d'Economia de la Generalitat valenciana

Considera que el sistema de finançament a les Comunitats Autònomes és suficient d'acord amb les actuals necessitats o, pel contrari, és necessari abordar una revisió del pla de finançament autonòmic?

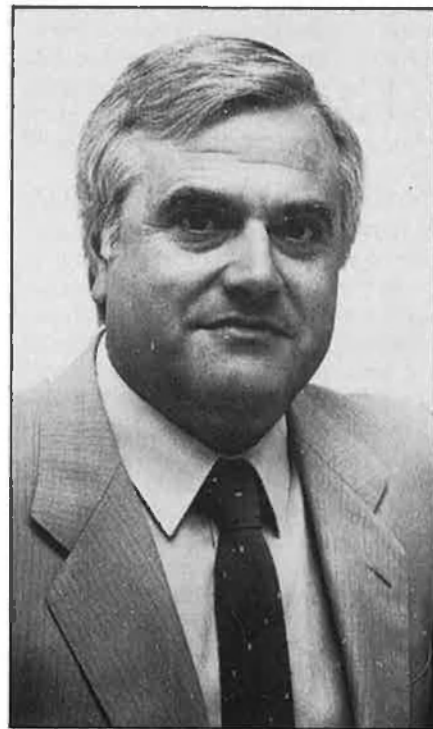
—El finançament de les comunitats autònomes respon a un acord del Consejo de Política Fiscal i gaudeix del consens de totes les autonomies, llevat de Canàries. A hores d'ara s'estan complint totes les previsions marcades en el seu dia, però, no obstant això, les competències assumides en matèria de grans àrees, com Sanitat o Educació, evidència que cada vegada és més desitjable arribar a una revisió del pla de finançament autonòmic. Però, com que l'actual pla té una durada de 5 anys, fins al 91 ens toca actuar amb responsabilitat esperant la revisió per al pròxim període.

—L'actual sistema impositiu propi contrasta amb una desmesurada dimensió de les transferències rebudes. ¿S'hauria d'augmentar el control autonòmic sobre els impostos?

—L'única actuació prevista seria gestionar l'IVA en fase minorista. Altres hipòtesis passarien per modificar la Llei de Finançament de les Comunitats Autònomes (LOFCA). Així i tot, seria desitjable avançar per actuar de manera coordinada en la gestió de les grans figures tributàries, com la renda o l'IVA, però això passa per un pacte global per a variar el sistema financer. Adoptar un sistema de contingent sobre els ingressos aportats a l'estat no és possible a curt terme, ja que es traduiria en una insolidaritat entre les autonomies.

—Així i tot, les transferències rebudes estan, la majoria, condicionades pel fet de ser finalistes.

—El marge d'actuació econòmic de la Generalitat valenciana és el mateix que el de qualsevol comunitat autònoma amb els marges que atorga la LOFCA. Les restriccions vénen imposades per l'actuació del govern central, i les subvencions finalistes, excepte la d'educació, tenen poca importància. □

nòmic Valencià II (1988-1991), planteja tres eixos d'actuació: primer, augment dels serveis socials integrats en les àrees de sanitat i educació —totalment transferides—; segon, la millora tant de les comunicacions viàries que integren les xarxes de carreteres i ferrocarrils com de la conservació i regeneració del cycle hidràulic; i tercer, la recuperació i conservació del patrimoni cultural i natural del País Valencià.

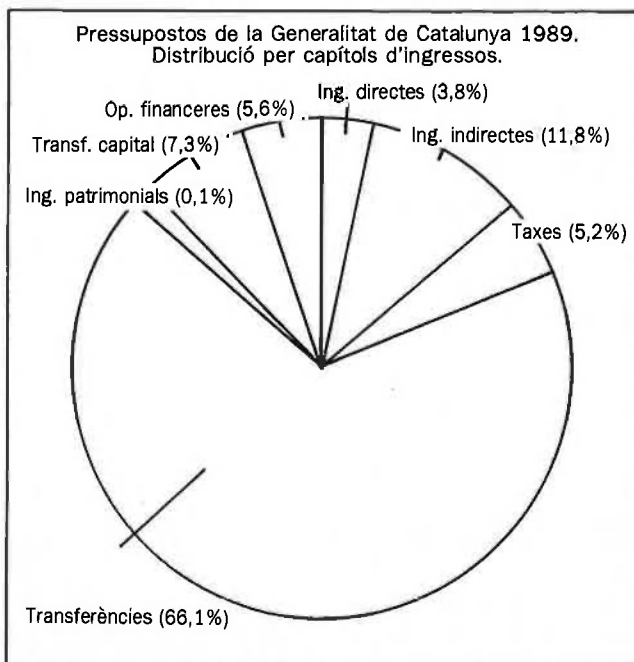
En conseqüència, la principal partida de despeses correspon a la Conselleria de Sanitat i Consum, amb un pressupost de 171.220 milions de pessetes, un 37,22% del pressupost total. El pressupost d'inversions d'aquesta secció és el que experimenta un major increment —del 4.480%—, ja que passa de tan sols 189 milions de pessetes a 8.468. La clau d'aquest espectacular in-

crement està en el fet que, per primera vegada, s'incorporen als pressupostos de la Generalitat valenciana el total de les partides corresponents al Servei Valencià de Salut (SVS), l'antic INSA-LUD.

Dels 163.618 milions de pessetes adjudicats al SVS, 84.582 corresponen a despeses de personal i 34.415 a despe-

Pressupostos de la Generalitat valenciana/1989. Distribució per capítols d'ingressos (en milions de pessetes)

1. Impostos directes	11.510
2. Impostos indirectes	31.256
3. Taxes i altres ingressos	27.531
4. Transferències corrents	354.952
5. Ingressos patrimonials	79
6. Alienació inversions reals	38
7. Transferències de capital	20.457
8. Passiu financer (endeutament)	14.175

ses de funcionament, mentre que al capítol d'inversions s'assignen 2.900 milions a la construcció de centres de salut i 1.900 a instal·lacions d'atenció primària.

La segona de les partides per importància la constitueix la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, amb 138.094 milions i una inversió de 13.182 milions. La principal novetat del departament que dirigeix Cebrià Ciscar és la partida extraordinària encaminada a afavorir la gratuïtat de material i equip escolar a més del transport.

Igualment importants són les variacions introduïdes en l'àrea d'Obres Públiques, Urbanisme i Transport, on el capítol d'inversions esdevé el protagonista. El departament de Rafael Blasco té pressupostats 24.611 milions per al pròxim exercici, un 75% (18.535) dels quals són per a inversió, xifra que significa un increment del 10% respecte a 1988. D'acord amb el PEV II, les obres hidràuliques (amb 4.000 milions) i les carreteres (amb 8.000) són destinataris de les principals partides. A l'horitzó del 90 queda un increment del 50% en inversions amb destinacions similars.

Una prova més de l'escassa autonomia econòmica de la Generalitat valenciana queda demostrada en les despeses

de finançament dels tretze organismes autònoms i ens públics dependents de la Generalitat. Entre els tretze pressuposten un total de 180.656 milions de pessetes, un 39% del total de les despeses. Això no obstant, aquests organismes, peces fonamentals a l'hora de dissenyar les línies d'actuació pròpiament autonòmiques, depenen en un 98% de les transferències i tan sols tenen un 1,7% de finançament propi mentre les inversions, d'11.993 milions, assenyalen un índex del 6,6%, del qual el 4,4% té per destinació el Servei Valencià de Salut. El marge d'actuació queda minimitzat, i delata la feblesa econòmica de l'autonomia valenciana, més dedicada a gestionar que a obrir nous camps d'actuació. □

ALEXANDRE FORCADES, CONSELLER D'ECONOMIA I HISENDA DE BALEARS

«El sistema de finançament autonòmic és injust»

L'elaboració dels pressupostos de la Comunitat Autònoma de Balears ha estat, de nou, notícia amb la seua discussió al Parlament de les Illes. Alexandre Forcades, conseller d'Economia, es pronuncia sobre la necessitat d'augmentar la importància del sector agrari i critica la falta d'autogovern econòmic imposada pel govern central.

Miquel Payeras

Sr. Forcades, ¿quina és la filosofia inspiradora d'aquests pressupostos?

—Tenen una part, diguem-ne, de filosofia i una altra de tècnica. La part de política econòmica pretén fer una anàlisi bastant completa de l'economia de Balears, que té un problema que tots sabem, que és el desequilibri entre sectors. Tenim un sector, el terciari, que va molt bé, que és molt potent, en fase madura, i que s'està preparant per a no entrar en una hipermaduresa, cercant una oferta complementària que permeti mantenir la bona marxa del sector. D'altra banda, aquest sector, que és el motor de la nostra economia, s'ha de complementar amb l'agricultura. I això per diverses raons: primer perquè, per a ser econòmicament inde-

«Per tenir autogovern hem de tenir autosuficiència financera».

pendents, necessitem un equilibri entre sectors. Hem d'aconseguir que l'agricultura i la indústria es millorin, perquè el desequilibri és dolent econòmicament. I també és dolent democràticament, perquè així com es parla de la igualtat d'oportunitats, també hem de donar l'oportunitat per si algú vol agafar el camí de l'agricultura. Aquesta política econòmica es basa en el manteniment del creixement, i davant això hem plantejat aquests pressupostos.

Tècnicament, nosaltres hem volgut

respondre a la crida de tot el Regne d'Espanya —tot i tenir grans diferències amb el govern central— en el sentit d'intentar unificar pressupostos per a no donar l'espectacle davant Brussel·les, que quan s'integren els pressupostos no hi ha qui s'aclari. Aleshores, respectant la nostra identitat, hem explicat els pressupostos per programes, diguem que *penjats* del que diu la LOFCA. I tot agrupat perquè cada Conselleria presenta uns programes i uns objectius dels quals es responsabilitzen, i unes activitats que ens permeten seguir els pressupostos.

—El que està dient ¿suposa primar molt la Conselleria d'Agricultura?

—En aquests moments, efectivament, la Conselleria d'Agricultura surt primada per diverses raons. No només per la que ja he dit, sinó perquè actualment nosaltres dins d'Espanya no comptem, som molt petits, no tenim prou diputats per a un moment determinat poder formar part d'un acord del qual poguem traure una rendibilitat. I si nosaltres no aconseguim els fons europeus que ara ens són negats,

no hi haurà manera de poder situar-nos en les mateixes circumstàncies que la resta de l'estat. No tenim federalisme fiscal —a mi em bastaria que una part de l'IRPF que recaptem vingués aquí— i havent-hi una bona situació econòmica, la fiscalitat se l'emporta el govern central. Si no hi ha fons europeus no hi ha manera d'actuar. I hem plantejat els pressupostos d'Agricultura per aconseguir una recuperació i al mateix temps, per si arriben els fons, complir els requisits mínims per a poder participar-hi. Aleshores, per aquests mo-